

God skolestart for ongan og ungdomman i Nordland

Børre Martinsen

Nina Skille

11. August 2022

Statsforvalteren i Nordland

*Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje*

– virker til Nordlands beste

Statsforvalteren
i Nordland

Nordlaanten Staathealtoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje

Statsforvalteren i Nordland

Oppvekst og velferdsavdelingen

- Fire seksjoner: Skole, barnehage, barnevern og sosial og bolig (husbanken/Nav)

Seksjon skole:

- Klagebehandling:
- Kompetansebygging i kommunene
- Samisk
- Tilsyn
- Voksenopplæring
- Veiledning av skoleledere/skoleeiere og foresatte
- Pedagoger og jurister

– virker til Nordlands beste

Agenda

- Trygt og godt skolemiljø – skolen sin viktigste oppgave!
- Aktivitetsplikten § 9 A-4
- Tips og råd

Den viktigste oppgaven en rektor har, er å sørge for at alle elevene har det bra på skolen. Det betyr at rektor må sørge for at alle ansatte følger med på om det er barn som ikke har det bra på skolen og om det foregår krenkelser.

Sitat Bjørn Eriksen

Fem år med kapittel 9 A

eleven sin rett til trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring

§ 9 A-2 Retten til et trygt og godt skolemiljø –

§ 9 A-2 Nulltoleranse mot krenkelseser

§ 9 A-4 Aktivitetsplikten

§ 9 A-5 Skjerpet aktivitetsplikt – varsle skoleeier

§ 9 A-6 Håndhevingsordningen

§ 9 A-7 Det fysiske miljøet

§ 9 A-8 Elevmedvirkning i arbeidet med skolemiljø

§ 9 A-9 Skolen SKAL informere om innholdet og rettighetene i kapittel 9 A

§ 9 A-10 Ordensreglementet

Læreplanverket - overordnet del

- Bygger på formålsparagrafen § 1-1 i opplæringsloven

Overordnet del kapittel 3 – prinsipper for skolens praksis

- Skolen skal , sammen med foresatte og elever, skape trygge inkluderende læringsmiljøer som fremmer helse, trivsel og læring.

- Profesjonsfelleskapet, holdninger og verdier og læreren som rollemodell som skal skape trygghet for elevene.

- Elevmedvirkning

<https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/3.-prinsipper-for-skolens-praksis/3.1-et-inkluderende-laringsmiljo/>

– virker til Nordlands beste

§ 9 A-6 Håndhevingsordningen

Aktivitetsplikten kapittel 9 A-4

- Plikten til å følge med
- Plikten til å gripe inn
- Plikten til å varsle rektor
- Plikten til å undersøke saken
- Plikten til å sette inn tiltak

Plikten til å følge med

Gjelder **hele tiden** for **alle** ansatte som jobber på skolen

Plikten er todelt:

- 1) Ansatte skal følge med slik at de kan fange opp om det er elever som blir utsatt for mobbing av medelever eller ansatte på skolen
- 2) Ansatte skal følge med på om elevene har det bra, altså om elevenes skolemiljø er trygt og godt og fremmer helse, trivsel og læring

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/aktivitetsplikt/#folge-med>

Særskilt sårbare elever

Hva skal dere se etter?

I Prop 217 L (2016-2017) kan vi lese:

De ansatte må også være bevisst på at barn og unge viser sin utrygghet, frustrasjon, mistriivsel o.l. på ulike måter og med ulike uttrykksformer. Både utadvendt og innadvendt, aggressiv eller passiv, grenseløs eller avvisende og isolerende væremåte kan være signaler som tilsier at elevens situasjon skal undersøkes nærmere. Det kan også være endringer i det sosiale samspillet mellom elevene eller i klassemiljøet som gir mistanke om eller kjennskap til at skolemiljøet ikke er trygt og godt.»

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/tiltak-skolemiljo/skolemiljotiltak-elever-med-sarskilt-sarbarhet/>

Plikten til å gripe inn

- Gjelder for **alle** ansatte på skolen
- For å kunne gripe inn, er det en forutsetning å følge godt med
- Plikten til å gripe inn skjer i øyeblikket, og direkte for å stoppe en situasjon
- Plikten begrenser seg til inngrep som er mulige for den ansatte å gjennomføre

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/aktivitetsplikt/#gripe-inn>

Plikten til å varsle rektor - skoleeier

- Gjelder **alle** ansatte på skolen
- Terskelen skal være lav
 - terskelen for å varsle rektor skal være lavere hvis det er ansatte som krenker – § 9 A-5
- Henger nøye sammen med følge med plikten
- Etablere gode varslingsrutiner på skolen

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/aktivitetsplikt/#varsle>

Plikten til å undersøke saken

- Skolen sitt ansvar
- Utløses ved mistanke eller kjennskap til
- Skal ta utgangspunkt i elevens subjektive opplevelse
- Få fram fakta om situasjonen – hva ligger bak, uten å framskaffe bevis
- Undersøke faktorer i skole- og klasse miljøet som opprettholder at eleven ikke har det trygt og godt på skolen

Foto: Shutterstock

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/tiltak-skolemiljo/skolemiljotiltak-undersoke/>

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/tiltak-skolemiljo/skolemiljotiltak-undersoke/#samtaler-med-elever>

– virker til Nordlands beste

Plikten til å sette inn tiltak

- Skolen sitt ansvar
- Tiltakene skal ta utgangspunkt i elevens subjektive opplevelse
- Tiltakene må være lovlige, egnede og tilstrekkelige
- Tiltakene skal inn i en aktivitetsplan
- Tiltakene skal evalueres jevnlig med elev og foresatte
- Tiltakene må endres hvis de ikke gir ønsket effekt
- Tiltakene skal virke til eleven har et trygt og godt skolemiljø

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/tiltak-skolemiljo/>

Aktivitetsplanen skal inneholde

- Tydelig problembeskrivelse
- Hva skolen har planlagt av tiltak
- Når tiltakene skal gjennomføres
- Hvem som er ansvarlig
- Når tiltakene skal evalueres

[Mobbing og mistriksel - hva skal skolen gjøre? \(udir.no\)](https://udir.no)

Vurdering av barnets beste

- En rettighet og et grunnleggende hensyn
- De tre V`ene i barnets beste vurderingen:
 - Vurdere
 - Vekte
 - Vise

Vurderingen av barnets beste skal være synlig i alt skolen gjør for å sikre eleven et trygt og godt skolemiljø

— virker til Nordlands beste

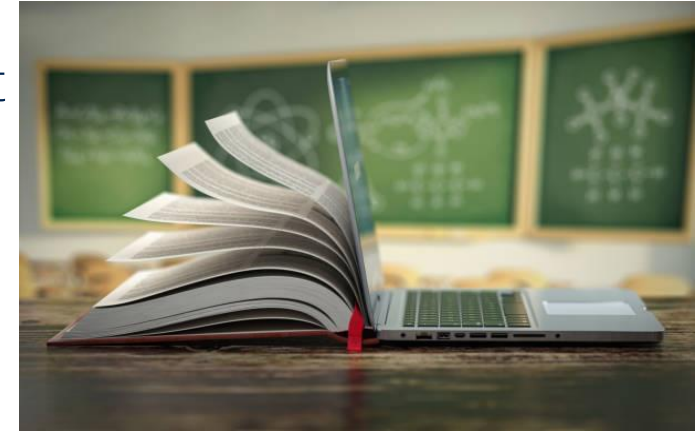
Delpликтene – 9 A-4	Skolen sin dokumentasjon	Eks på aktuelle vedlegg
Ansattes plikt til å følge med: a) Hvordan har skolen fulgt med i denne saken? b) Har skolen fanget opp at eleven ikke har et trygt og godt skolemiljø? c) Hvordan følger skolen generelt med på om elevene har det trygt og godt? https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/aktivitetsplikt/#folge-med		Referat fra elevsamtaler/ kontaktmøter. Logger. Inspeksjonsplaner/-rutiner, klasselederoppgaver.
Ansattes plikt til å gripe inn: Har det vært situasjoner med denne eleven hvor skolen har grepet inn? https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/aktivitetsplikt/#gripe-inn		Avviksmelding, hendelsesrapport, logg
Ansattes plikt til å varsle: a) Har skolens ansatte varslet rektor? b) Når ble rektor varslet om at eleven ikke hadde et trygt og godt skolemiljø? c) Hvilke rutiner har skolen for varsling til rektor? d) Har rektor vurdert å varsle skoleeier i denne saken? https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/aktivitetsplikt/#varsle		Varslingsrutiner, varslingsskjema, kopi av e-post
Skolens plikt til å undersøke: a) Når satte skolen i gang undersøkelser? b) Beskriv kort hvordan skolen har undersøkt saken (undersøkelsesmetoder) c) Beskriv hva undersøkelsene viser https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/tiltak-skolemiljo/skolemiljotiltak-undersoke/		
Skolens plikt til å sette inn tiltak: a) Hvilke tiltak har skolen planlagt eller satt i gang? b) Hvilke vurderinger er gjort ved valg av tiltak, også hensynet til barnets beste? c) Beskriv eventuelle tiltak elev/foresatte har bedt om, og skolens vurdering av disse. https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/tiltak-skolemiljo/		
Barnets beste: a) Hvordan har skolen hørt barnet og hva er barnets synspunkt? b) Hva vurderer skolen å være til barnets beste? https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/tiltak-skolemiljo/skolemiljotiltak-vurdering-av-elevens-beste/		Elevens aktivitetsplan, referat/notat fra samtaler med involverte, sosiogrammer, kartlegginger osv. Rutinebeskrivelse/fremgangsmåte for undersøkelse,
Andre forhold: Er det andre forhold som påvirker skolens arbeid i saken?		Aktivitetsplan, notat fra samtaler, referat fra evaluerings- eller samarbeidsmøter

– virker til Nordlands beste

Tips og råd

- Arbeide med forståelsen av § 9A-4/ 9 A-5 med hele personalet
- Lage gode rutinebeskrivelser for alle fem delpliktene
- Ansatte skal ha lav terskel til å varsle rektor
- Aktivitetsplanen:
 - Tydelig problembeskrivelse
 - Konkrete tiltak som henger sammen med problemene de skal løse
 - Ansvarliggjøring av voksne
 - Følge opp og evaluere tiltakene i lag med elev og foresatte.
 - La tiltakene få tid til å virke
 - Sikre elevens rett til å bli hørt i utarbeidelsen av tiltakene
 - Evaluerer skolen sitt eget arbeid og sett på jevnlig evaluering av aktivitetsplan med elev og foresatte

Tips om verktøy

Digital planleggingsdag: Trygt og godt på skolen

Velkommen til digital planleggingsdag for alle dere som jobber i skolen. Den kan gjennomføres når det passer dere - helt gratis.

[Informasjon her](#)

1. time «Fra paragraf til praksis»

- Lovens intensjon
- Hva vil det egentlig si å ha det trygt?
- Hva vil det egentlig si å ha det godt?

2. time «Perspektiv på praksis»

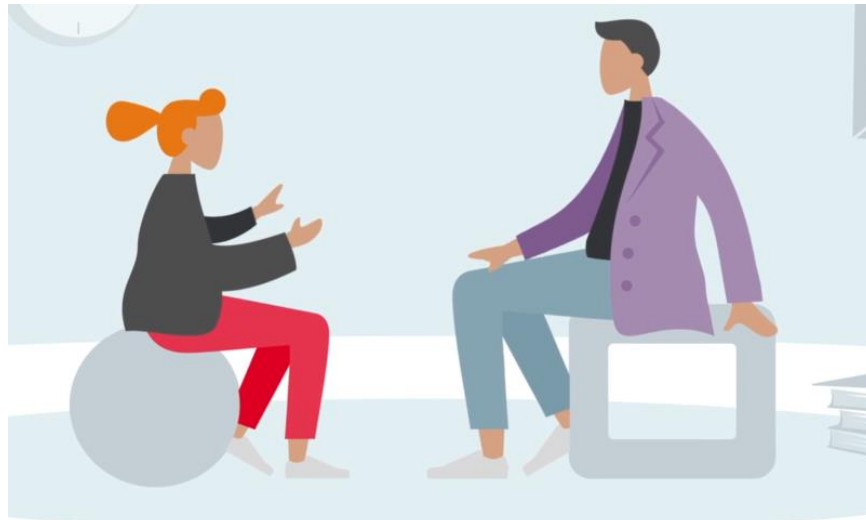
- Hvordan tilrettelegge for å fremme helse, trivsel og læring

3. time «Sammen for en trygg og god skole»

- Relasjonen - den mest avgjørende faktoren for vekst
- Slitesterke ord og handlinger i arbeidet for å skape et trygt og godt skolemiljø

Tidsramme ca. 3 timer – dere velger selv når dere vil gjennomføre.

Tips om verktøy

Snakke sammen

- Snakke del 1:
- Snakke del 2:
- Jeg vet:

Jeg Vet

21. september kl.	09:00 - 12:30
29. september kl.	09:00 - 12:00
12. oktober kl.	12:00 - 15:00

Påmelding

Aktuelle nettsteder om nettmobbing

brukhue.com

korspahalsen.no

nettvett.no

reddbarna.no

ung.no

Delbart.no

tips.kripos.no

nullmobbing.no

Tips og råd til skoleeier:

- Lage gode rutinebeskrivelser i kommune/fylkeskommune, i tråd med gjeldende lovverk
- Skoleeiers forventninger til rektorene – felles praksis
- Være tilgjengelig for rektorene – følg opp og ta ansvar i krevende skolemiljøsaker
- Felles mal for aktivitetsplan i kommunen/fylkeskommunen
- Oversikt over skolemiljøsaker i skolene i egen kommune/fylkeskommune

Questback

Kartlegging av kommunen sin kompetanse om trygt og godt skolemiljø § 9A

[Questback](#)

– virker til Nordlands beste

Med ønske om god skolestart !

Statsforvalteren i Nordland

Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje

